

دو و دانی نامی از رشته ورزشی است که از ریشه وانی اتلوس به معنی مبارزه و تلاش گرفته شده و به اندازه تاریخ آفرینش انسان قدمت دارد. پیشینه برگزاری اولین مسابقات دو، پرش و پرتاب در جهان باستان، یونان و روم باستان و همچنین آنگو در بازی‌های المپیک روایت مختلفی وجود دارد اما نام کوروبوس به عنوان اولین قهرمان این مسابقات در 884 سال قبل از میلاد ثبت شده است. کوروبوس در مسابقه دو 200 متر که تنها مسابقه ادوار اول 4 بوده، برنده شده است و نانی‌ها به برگزاری مسابقات دو سرعت، پرش طول، پرتاب دسک و نیزه ادامه دادند و قهرمانانشان به اوج شهرت رسیدند تا هنگامی که تئودوسوس امپراتور روم، در سال 393 پس از میلاد با این دوران باستانی بازی‌ها را اعلام کرد. از آن زمان تا قرن نوزدهم میلادی، دو و دانی در مسابقات نظامی اروپا به حد خود ادامه داد تا اینکه در انگلیس شکل مدرن این ورزش پایه‌گذاری شد. در سال 1896 که آغاز دوره مدرن بازی‌های المپیک بود، دو و دانی همان مفهومی را داشت که امروزه از آن استنباط می‌شود. از این ورزش در کنار مسابقات شنا به عنوان قلب بازی‌های المپیک یاد شده است. شعار دو و دانی در المپیک به زبان وانی است: «سختی، آلتی، وس، فوری» به معنی سرعت، بالاتر و قوی‌تر است. طولانی‌ترین رقابت در میان مواد مختلف دو و دانی، دوی 42 کیلومتر و 195 متر ماراتن است که ریشه در تاریخ و نانی باستان دارد. فاصله مسافت شهر ماراتن تا آتن را می‌دود تا خبر پیروزی آتنی‌ها بر پارس (ایران) را اعلام کند و سپس می‌مرد. پرش طول، پرش ارتفاع و سه‌گام به علاوه پرش با نیزه موادی هستند که در زمان واحد انجام می‌شوند. رشته‌های پرتابی شامل پرتاب وزنه، چکش، دسک و نیزه است اما رقابت مورد علاقه و نانی این مواد چندگانه شامل 10 گانه برای مردان و 7 گانه برای زنان است. امروزه دو و دانی با رشته‌های همچون فوتبال، بسکتبال، تنیس و والیبال به عنوان پرتحرک‌ترین رشته‌های ورزشی جهان رقابت می‌کند. سابقه حضور زنان در مسابقات دو و دانی المپیک نیز به بازی‌های 1928 آمستردام برمی‌گردد. اگرچه برنامه بازی‌های المپیک از سال 1932 فرقی کرده و نسبتاً استانداردتر شده است اما برنامه مسابقات مردان و زنان تقریباً مثل هم است و تفاوت‌های اندکی دارد. دوی 3000 متر زنان برای اولین بار در المپیک پکن گنجانده شده است. تا به حال 34 دو و دانی کار را در 13 دوره بازی‌های المپیک شرکت کرده‌اند که البته بهترین مقام، نهمی سجاد مرادی در 800 متر المپیک پکن بوده است. ایران در بازی‌های 2012 لندن 10 شرکت کننده دارد و با دو و دانی کاران این رشته جهت توسعه این بازی‌ها رقابت می‌کنند. در بازی‌های المپیک 1952 هلسینکی علی باغبان‌باشی (5 هزار متر و 3 هزار متر با مانع) رتبه‌های 36 و 17 را به دست آورد. در المپیک 1956 ملبورن علی باغبان‌باشی (ماراتن) به خط پایان این نرسید. نجم‌الدین فارابی (ده گانه) دوازدهم شد. در بازی‌های 1960 رم روح‌الله رحمانی (پرش سه‌گام) سی‌ام شد. در المپیک 1964 توکیو و اکبر باباخانلو (100 متر) مسابقه نداد. عبدالوهاب شاهخوره (200 متر) چهارم و هشتم و حسن غفوری زاده (400 متر) پنجاهم شد. ابراهیم زدان پناه (800 متر، 1500 متر، 5000 متر) به ترتیب سی و نهم و سی و چهارم شد و 5 هزار متر را شروع نکرد. جلال کشمیری (پرتاب دسک) بیست و ششم، سه‌مین صفا مهر (100 متر زنان) چهارم و سوم و در (پرش طول) سی و یکم و نازلی بیات‌ماکو (پرش ارتفاع) حذف شدند. ژولیت گورکوف (پرتاب وزنه و پرتاب دسک) به ترتیب شانزدهم و بیست و یکم شد. در بازی‌های 1968 مکزیکو جلال کشمیری (پرتاب وزنه و پرتاب دسک) حذف شد. در بازی‌های 1972 مونیخ فرهاد نواب (100 متر) هفتاد و پنجم، رضا انتظاری (400 متر و 800 متر) به ترتیب سی و نهم و سی و هشتم و تیمور غازی (پرش ارتفاع) بیست و پنجم شد. در بازی‌های 1976 مونترآل 100 متر و 200 متر) به ترتیب شصت و دوم و سی و نهم، حسن ربی (5000 متر و 10000 متر) به ترتیب سی و سوم و سی و پنجم، تیمور غازی (پرش ارتفاع) بیست و دوم شدند. سلمان حسام‌هم (پرتاب دسک) بیست و هشتم شد. در بازی‌های 1988 سئول ناصر باباپور (ماراتن) نود و سوم شد. در بازی‌های المپیک 1992 بارسلونا حمد سجادی (3 هزار متر با مانع و 5 هزار متر) به ترتیب بیست و پنجم و سی و هشتم شد. حسن‌شاهین هم (پرش ارتفاع) سی و سوم شد. در بازی‌های 1996 آتلانتا حمد سجادی (10 هزار متر) سی و پنجم شد. در بازی‌های 2000 سید مهدی جلودارزاده (800 متر) سی و پنجم شد. در بازی‌های 2004 آتن سجاد مرادی (800 متر) شصت و یکم شد و عباس صمیمی (پرتاب دسک) در مکان بیست و هشتم قرار گرفت. در بازی‌های المپیک 2008 پکن احسان مهاجر شجاعی (800 متر) پنجاهم شد، سجاد مرادی (800 متر) در رده نهم استاد واهمنز کفر (پرتاب وزنه) حذف شد، احسان حدادی (پرتاب دسک) مکان هفدهم، عباس صمیمی (پرتاب دسک) در مکان بیست و ششم و هادی سپهرزاد (ده گانه) بیست و دوم شدند. /م